

Національна академія наук України
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ ХАРЧОВОЇ БІОТЕХНОЛОГІЇ ТА ГЕНОМІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ДУ «ІХБГ НАН України»
академік НАН України

 Ярослав.БЛЮМ
наказ № 45 від «23» листопада 2021 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ
УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки
Національної академії наук України»

«СХВАЛЕНО»

Вченою радою
ДУ «ІХБГ НАН України»

протокол № 17

від «23» листопада 2021 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасниками освітнього процесу (далі – Положення) Державної установи «Інститут харчової біотехнології та геноміки Національної академії наук України» (далі – ДУ «ІХБГ НАН України») розроблено відповідно до

- Закону України «Про вищу освіту»,
- Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність»,
- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579,
- Плану пріоритетних дій Уряду на 2021 рік, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 року № 276-р,
- Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом,
- Статуту ДУ «ІХБГ НАН України».

1.2. Положення регламентує діяльність ДУ «ІХБГ НАН України» щодо організації академічної мобільності аспірантів, докторантів, науково-педагогічних, наукових та інших учасників освітнього процесу та встановлює загальний порядок організації програм академічної мобільності учасників освітнього процесу на території України або поза її межами та учасників освітнього процесу інших закладів вищої освіти (наукових установ) в ДУ «ІХБГ НАН України».

Учасники освітнього процесу ДУ «ІХБГ НАН України» (аспіранти, докторанти, науково-педагогічні, наукові та інші учасники освітнього процесу) та навчальних закладів (наукових установ), що беруть участь у програмах академічної мобільності, є Учасниками академічної мобільності.

Академічна мобільність – можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися або проводити наукову діяльність в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України або поза її межами.

1.3. Право на академічну мобільність може бути реалізовано Учасником освітнього процесу на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм і проєктів, договорів про співробітництво між ДУ «ІХБГ НАН України» і вітчизняним або іноземним закладом вищої освіти (науковою установою) або їх основними структурними підрозділами (далі – ЗВО (наукові установи)-партнери), а також з його власної ініціативи, підтриманої адміністрацією ДУ «ІХБГ НАН України», на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.

1.4. За місцем реалізації права на академічну мобільність розрізняють:

внутрішню академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками ДУ «ІХБГ НАН України» у закладах вищої освіти/наукових установах — партнерах в межах України;

міжнародну академічну мобільність — академічна мобільність, право на яку реалізується учасниками ДУ «ІХБГ НАН України» у закладах вищої освіти/

наукових установах — партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками в ДУ «ІХБГ НАН України».

2. ВИДИ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

2.1. Основними видами академічної мобільності є:

- *ступенева мобільність* — навчання у ЗВО, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше ЗВО одночасно;
- *кредитна мобільність* — навчання у ЗВО, відмінному від постійного місця навчання Учасника, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/ або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані в ДУ «ІХБГ НАН України».

Термін навчання за програмами кредитної мобільності у своїй сукупності не повинен перевищувати один академічний рік за весь період навчання Учасника в ДУ «ІХБГ НАН України». При цьому загальний період навчання для таких Учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним.

2.2. Навчання вітчизняних та іноземних учасників за узгодженими між ДУ «ІХБГ НАН України» та партнерами освітніми програмами, що включають програми академічної мобільності, може передбачати отримання випускниками документа про вищу освіту ДУ «ІХБГ НАН України» або партнера.

2.3. Академічна мобільність аспірантів ДУ «ІХБГ НАН України» спрямована на підвищення якості вищої освіти, ефективності наукових досліджень та гармонізації стандартів вищої освіти, забезпечення конкурентоспроможності випускників ДУ «ІХБГ НАН України» на українському та міжнародному ринках освітніх послуг і праці, залучення інтелектуального потенціалу до роботи в ДУ «ІХБГ НАН України», набуття аспірантами досвіду впровадження інших моделей створення та поширення знань й поглиблення інтеграційних процесів з питань навчання і наукових досліджень.

2.4. Формами академічної мобільності для Учасників, що здобувають освітньо-науковий ступінь доктора філософії в ДУ «ІХБГ НАН України», є:

- навчання за програмами академічної мобільності;
- наукове стажування;
- неформальна освіта (включаючи літні школи, стажування та навчання на підприємствах тощо).

2.5. Формами академічної мобільності для осіб, що здобувають науковий ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників та інших Учасників, є:

- участь у спільних проєктах;

- викладання;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- підвищення кваліфікації.

3. Організаційне забезпечення академічної мобільності

3.1. Учасники академічної мобільності, які є здобувачами вищої освіти в межах програм внутрішньої мобільності, зараховуються до ЗВО/ наукових установ — партнерів в Україні як такі, що тимчасово допущені до освітнього процесу і мають права та обов'язки здобувачів вищої освіти вітчизняного ЗВО/ наукової установи.

3.2. У випадку, якщо учасник академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України» бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає Учаснику грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

3.3. Відбір учасників академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України» для участі в програмах академічної мобільності здійснюється на конкурсній основі, за нижченаведеними критеріями, але не обмежуючись ними:

- відсутність академічних заборгованостей;
- успішне виконання наукової роботи (наявність наукових публікацій);
- перемога в освітніх, наукових конкурсах;
- рекомендаційні листи;
- рівень володіння іноземною мовою (не нижче рівня B2).

3.4. До участі у вітчизняних програмах академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України» допускаються аспіранти першого року навчання; до участі у міжнародних програмах академічної мобільності допускаються аспіранти з другого року навчання.

3.5. Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності для учасників академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України»:

- заява на ім'я директора ДУ «ІХБГ НАН України» із візами-погодженнями наукового керівника аспіранта та завідувача відділом аспірантури;
- копія запрошення та його переклад, завірений заступником директора або координатором академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України»;
- Договір про академічну мобільність між ДУ «ІХБГ НАН України» та ЗВО/науковою установою– партнером (Договір про навчання чи практику/стажування);
- Договір про навчання (Learning Agreement on Academic Mobility Programme) між ДУ «ІХБГ НАН України та ЗВО/науковою установою– партнером (для студентів, аспірантів) (оформляється за потреби);
- Графік заміни навчальних занять (для викладачів – за потреби);

- Індивідуальний навчальний план академічної мобільності (для здобувачів освіти), підписаний здобувачем, науковим керівником, координаторами академічної мобільності партнерів (оформляється за потреби).

3.6. Документи зазначені в пункті 3.5. подаються не пізніше ніж за сім календарних днів до початку програми академічної мобільності.

3.7. За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому ЗВО/науковій установі—партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання чи стажування в іншому ЗВО/науковій установі—партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

4. Фінансові умови участі у програмі академічної мобільності

4.1. Виплата стипендії зберігається у повному обсязі, якщо учасник академічної мобільності (студент, аспірант, докторант) не отримує фінансування за програмою мобільності.

Виплата стипендії зберігається у повному обсязі, якщо учасник академічної мобільності (студент, аспірант, докторант) отримує часткове фінансування (напр., вартість проживання програма покриває або надається гуртожиток), а кошти на дорожні витрати і харчування не передбачені програмою).

4.2. Науковий, науково-педагогічний працівник ДУ «ІХБГ НАН України» не отримує кошти на відрядження, якщо він має повне фінансування участі у програмі академічної мобільності.

Оплата праці наукового, науково-педагогічного працівника відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

4.3. Особи, що уклали договори про навчання чи практику/стажування за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

4.4. Здобувач вищої освіти, крім вивчення у ЗВО/науковій установі—партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням з ЗВО/науковою установою-партнером, що направили його на навчання.

5. Визнання результатів програми академічної мобільності в ДУ «ІХБГ НАН України»

5.1. Визнання результатів навчання в рамках академічної співпраці з ЗВО/науковою установою-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання навчальних досягнень студентів, прийнятої у ЗВО-партнера, якщо в ній не застосовується ECTS.

5.2. Результати підсумкової атестації здобувачів освіти за період навчання у ЗВО-партнері представляються за шкалою, прийнятою у ЗВО/науковій установі-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в ДУ «ІХБГ НАН України».

5.3. Атестація учасників академічної мобільності ДУ «ІХБГ НАН України», які навчаються за програмою академічної мобільності, здійснюється відповідними відділами у порядку, встановленому в ДУ «ІХБГ НАН України».

6. Права та обов'язки учасників академічної мобільності закладів вищої освіти/наукових установ-партнерів, які беруть участь у програмах академічної мобільності

6.1. Учасники мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін, проведення наукових досліджень у ЗВО/науковій установі-партнерах тощо;
- безпечні та нешкідливі умови навчання;
- користування: навчальною, науковою, виробничою, спортивною базою ЗВО/наукової установи, що приймає;
- участь у наукових конференціях, симпозиумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;
- зарахування результатів навчання (кредитів) у ЗВО-партнері, або результатів досліджень в установленому порядку;
- отримання документа про результати навчання або про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у ЗВО-партнері зразка, якщо це передбачене програмою навчання студента.

6.2. Учасники зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;
- не пізніше визначеної дати прибути до місця виконання програми академічної мобільності;
- дотримуватися під час виконання програми академічної мобільності законодавства країни перебування та правил внутрішнього розпорядку, Статуту, інших нормативно-правових документів ЗВО-партнера;

- успішно виконати програму академічної мобільності за затвердженим індивідуальним навчальним планом та Договором про навчання чи про практику/стажування;
- вчасно повернутися до ДУ «ІХБГ НАН України» після завершення програми академічної мобільності у ЗВО/науковій установі-партнері.

7. Порядок звітування та оформлення документів за результатами програми академічної мобільності

7.1. По завершенню програми Учасник представляє:

- звіт у письмовій формі, завізований куратором програми академічної мобільності ЗВО/ наукової установи-партнера (співробітнику ДУ «ІХБГ НАН України»). подають копію звіту також до відділу нарахування заробітної плати та стипендії);
- копію документу, що засвідчує результати проходження програми академічної мобільності (Сертифікат, Диплом, Академічну довідку, виписку навчальних досягнень – Transcript of Records);
- копію закордонного паспорту із ідентифікаційною сторінкою та сторінками з відмітками про перетин кордону України (необхідно звернути увагу, що відмітки в закордонному паспорті про перетин кордону України ставлять за вимогою у зв'язку зі спрощенням візового режиму).

7.2. Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у ЗВО/ науковій установі — партнері, на базі якого реалізується право на академічну мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до ДУ «ІХБГ НАН України» йому може бути запропоновано індивідуальний графік складання академічної заборгованості або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.

8. Організаційне забезпечення академічної мобільності для осіб, що здобувають наукову ступінь доктора наук, науково-педагогічних, наукових та інших Учасників

8.1. Науково-педагогічні, наукові працівники ДУ «ІХБГ НАН України» можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного Договору про участь у програмі академічної мобільності за погодження директора ДУ «ІХБГ НАН України». При цьому за зазначеними працівниками зберігається основне місце роботи в ДУ «ІХБГ НАН України» до одного року.

8.2. В окремих випадках, у разі неможливості забезпечення реалізації освітнього процесу науково-педагогічними працівниками із-за бажання взяти участь у програмах академічної мобільності, їх навчальне навантаження на період участі може виконуватися на умовах погодинної оплати іншими науково-педагогічними

працівниками відповідної спеціальності з числа викладачів ДУ «ІХБГ НАН України» за погодженням викладача, який бере участь у програмі академічної мобільності, та директора ДУ «ІХБГ НАН України» без збереження заробітної плати

8.3. Іноземні наукові, педагогічні працівники ЗВО/ наукових установ, які залучені до провадження освітньо-наукової діяльності, під час перебування в ДУ «ІХБГ НАН України» мають усі права та обов'язки його працівників (фінансові умови провадження професійної діяльності іноземних учасників в ДУ «ІХБГ НАН України» фіксуються додатково в рамках відповідних угод, договорів тощо).

8.4. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти на запрошення ДУ «ІХБГ НАН України» та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між ДУ «ІХБГ НАН України» та запрошеною особою.